

Teinetus ja talitus:
Tallinn, S. Roostikranzi tän. nr. 12.
Sarju malewa staap — tel. 4-21.

Sellimise hind:
Postiga: 6 tuud — 50 f.
" " " " — 1 kr.

Sarjulaane

Reulutuste hind:
Reulutuste kulljel 6 f. m.-m.
Esimisel " 10 " "
Teisel sees " 12 " "
Sellimisi võtavad vastu kõik kimp
päälitud ja naisjaostondade esi-
naised.

Raatseliidu Sarju malewa häälekandja

Nr. 3

17. detsembril

1928. a.

Sisu. 1. 10 aasta eest ja nüüd. — 2. Malewa päälitu käskkiri Nr. 31. — 3. Malewa päälitu teadaanded. I. Jaanuari kuu õpetawa II. Gaafi ja spordi turjuse asjus. III Malewõndade ja kompaniide päälitute koosoleku asjus 30. XII. — 4. Naistõdunkaitse ala. II. Malewa päälitu teadaanne jaost. esinaistele 50% hinnaalandusega sõidu asjus raudteel. — 5. Raatseliidu Peastaabi teadaanded. I. Kontsert-kõnetõõsoolekute asjus. II Korjanduste asjus. III. Kelwa kandmise asjus. — 6. Grafummade arwepidamine, algus „Sarjulases“ Nr. 1. — 7. Kelwurpäälitu kohused. — 8. Lastejuhataja kohused. — 9. Kirjeldusi malewa elust.

10 aasta eest ja nüüd.

10 aasta eest olivad mustad tõue pilwed meie wast loodud riiti ja iseseiswust ähwardamas. Suured waenlaste salgad, tungides sisse Narwa ja Pihwa alt, olivad Rakwereni ja Walga linnani wäljajõuduud, pannes toime kolemaid tapmisi meie rahulikude kodanikkude kallal. Nendele suurtele waenlaste massidele panivad mehifelt ja ennasfalgawalt wastu meie waprud wabatahtlikkude ja raatseliidu salgakesed halwa ja wäheste sõjariistadega ning lastemoonaga. Wapralt wõideldes ja isamaa pinda niisutades oma werega, taganesid kurwameelega waenlase ülewõimu ees meie kangelased. Riibe wõitlus käis rindel, liibe heitlus ja tõõ käis seljataga. Meie ajutine walitus wõttis igajugused erakorralised ja energilised abinõud tarwitusele rahwarwae loomiseks ja tema warustamiseks, wälisabi saamiseks ja riigi majanduslise seisulorra parandamiseks ning riigile hädaohtlikkude isikute wastu wõitlemiseks seljataga.

Rašked olivad ajad, kuid meie walitus ja sõjakangelased ei kaotanud pead. Kangelaste walatud veri ja juhtiwate tegelaste higi pifarad on wilja kannud. Nüüd seisame meie iseseiswus wabarahwana ja wäärilise liikmena suurtes rahwaste peres „Rahwasteliidus“, nüüd teeb iga kodanik rahulikult tõõd oma erialal, nüüd kogub rahwas warandust ja loob kultuurilisi wäärtusi.

Kuid meie iseseiswust, wabadust, meie warandust ja kultuurilisi wäärtusi on ka nüüd ähwardamas weel hädaoht, mida näitas 1. detf.

Selle hädaohu wastu wõib rahwas kindlustatud olla ainult siis, kui tema

Loterii pileтите müüjatele.

Loterii pileтите müük kestab kuni 28. detsembrini. — Raha ja pileтите kantsad

hiljemalt 30 dets.

malewa staapi ära saata.

Kellel veel pileteid müümata, kasutage nende levitamiseks eeltulewaid Jõulu pühi. Kus läbiviidav, seal korraldage piduõhtuid, kus pääsetähtedeks kaitsel. loterii piletid.

Müümata pileteid malewa staap enam tagasi ei võta.

Malewa Juhatus.

ise end kaitses ja ei jää lootma ainult kaitsewäe peale. Kelwastud rahwa moodustab kaitseliit. Iga mees- ja naiskodanik, kellel kallid iseseiswus ja wabadus, rahwa kultuurilised wäärtused ja oma warandus, astugu kaitseliitu, sest sellega suurendame oma kaitsesõudu, wähendame hädaohtu ja kindlustame julgeolekut. Seist wäljapääsu teed ei ole! Kelw ühes käes ja abrakäsi puud teises käes, nii sammugem üksmeelselt wabaduse rada!

R. S.

Sarju malewa päälitu käskkiri

Nr. 31.

Tallinnas, 15. detsembril 1928 a.

Malewa on allpooltähendud lasterajad korda seatud, kus lasteharjutusi luban pidada wintpüüfidest ja püstol-kulmipildujatest järgmistes üfjustes:

I. 680 mtr. peale wintpüüfideft ja 150 mtr. peale püstolkuulipildujateft:

- 1) Isolehtme komp. — Jägala Pioneer pat. lasterada
- 2) Riitu komp. — Sõitma k.; lasterada
- 3) Kapla " — Kapla al.; "
- 4) Sageri " — Rabiwerek.; "
- 4) Keila " — Keila al.; "

II. 550 mtr. peale wintpüüfideft ja 100 mtr. peale püstolkuulipildujateft:

- 1) Rae komp. — Waida k. lasterajal.

III. 400 mtr. peale wintpüüfideft ja 100 mtr. peale püstolkuulipildujateft:

- 1) Satu komp. I. rühm — Tõdwa k. laster.
- 2) Nehatu " I. rühm — Iru k. lasterajal

IV. 300 mtr. peale wintpüüfideft ja 100 mtr. peale püstolkuulipildujateft:

- 1) Rae komp. — Lagedi lasterajal
- 2) Nabala " — Nabala af.; "
- 3) Rõnnu " — Rõnnu k.; "
- 4) Kolga " — Liitwa k.; "
- 5) Alawere " — Sootsa k.; "
- 6) Rawila " — Rose al.; "
- 7) Triigi " — Kawa k. "
- 8) Suuru " — Suuru al.; "
- 9) Rädliste " — Rädwa k.; "
- 10) Rabala " — Otepää mäel "
- 11) Rohila " — Riisa af. "
- 12) Paldiski " — Paldiski "
- 13) Riisipere " — Nurme af. "
- 14) Kernu " — Saiba k. "

V. 200 mtr. peale wintpüüfideft ja 50 mtr. peale püstolkuulipildujateft:

- 1) Nehatu komp. — Kroodi k. lasterajal;
- 2) Harju " — Mäetüla "
- 3) Harju " — Rannamõisa "
- 4) Rodasoo " — Rodasoo m. "
- 5) Anija " — Rõrwe k. "
- 6) Kaasiku " — Kaasiku w. "
- 7) Rohila " — Lohu-Dinamäe "
- 8) Kloostri " — Kloostri af. "

VI. 150 mtr. peale wintpüüfideft ja 50 mtr. peale püstolkuulipildujateft:

- 1) Warbola komp. — Warbola maalinna lasterajal.

VII. 100 mtr. peale wintpüüfideft ja 50 mtr. peale püstolkuulipildujateft:

- 1) Satu komp. II. rühm — Satu m. laster.

Eelpool awaldud lasteradadel wõib lasteharjutusi pidada kompanii ja rühma päälitute ning lastejuhatajate korraldusel, otsekohesel juhatusel ja wastutusel.

Nende kompaniide ja ütsikute rühmade päälitutele, kus weel lasterajad puuduwad, teen ülesandeks tobe energilisel nende muresemisele ja lorderadmisele afuda, sest lasterada on ühetsk esimeseks tingimuseks lasteosawuse arendamiseks.

Uuesti sisseseatud lasteradadel wõib lasteharjutusi pidada siis, kui tema on minn wõi wanema instruktori poolt üle-

waadatud, asukoht ja distantis, millest wõib lasta ühest ehk teisest relwast, käsul kirjas awaldud ning andmed teatawaks tehtud ümbruskonnale.

§ 2.

Suuru malewkonna Suuru kompaniist eraldan 1. jaan. 1929 a. arwates uueks iseseiswaks kompaniiks; Kärugula sauna, Kasse, Lõuse, Kalda, Sabala ja Jaluse külad ning Järlepa, Saaremõisa, Härepla, Pirgu ja Umru asundused, nimetusega Järlepa kompanii.

Siendus: Ljh. Nr. 797.

§ 3.

Suuru malewkonna Inglise kompanii Inglise rühma, millisse kuuluwad Inglise af. ja Lao küla, kaitseütlased lugeda ülemiiduks Suuru kompanii koosseisu 1. jaan. 1929 a. arwates.

Siendus: Ljh. Nr. 797.

§ 4.

Rinnitan kaitseütlase Adolf Tamberg'i Suuru kompanii päälituse ja fl. Julius Koit'i sama kompanii päälitu abits, mõlemad 1. jaan. 1929 a. arwates.

Siendus: Ljh. Nr. 797.

§ 5.

Rinnitan fl. August Ende Järlepa kompanii päälituse ja fl. Hans Raud'i sama kompanii päälitu abits, mõlemad 1. jaan. 1929 a. arwates.

Siendus: Ljh. Nr. 797.

§ 6.

Rinnitan ref. lip. Arnold Tols'i malewa gaastaitse päälituse, 1. detf. f. a. arwates.

Siendus: Ljh. Nr. 813.

§ 7.

Wabaстан Arnold Oja Rabala kompanii päälitu kohalt, kaitsewäeteenistusse minemise puhul, 1. detf. f. a. arwates.

Siendus: Ljh. Nr.

§ 8.

Rinnitan Jüri Lehtmets'a Rabala kompanii päälitu kohuste täitsjaks.

Siendus: Ljh. Nr.

§ 9.

Rinnitan Kolga kompanii mlwl. Jakob Riiberg'i Ruusalu malewkonna majandus päälituse, kompanii päälitu õigustega 1. detf. f. a. arwates.

Siendus: Ljh. Nr. 814.

§ 10.

Lugeda malewa koosseisu wastuwõetuse järgmised kodanilud 12. detf. f. a. arwates ja fiskekanda nimetirjadesse:

Õõigu ütsikusse rühma:

- 1) Ref. kolonel Aleksander Seimann,
- 2) Heinrich Wellmann, 3) Adolf Leison,

- 4) Rud. Kaasik, 4) Alfred Schönberg,
- 6) Otto Wellmann, 6) Jaan Rootis,
- 7) Walter Rosberg, 8) Richard Sinikas,
- 9) Johannes Rootis, 10) Arnold Keldremägi,
- 11) Harald Otto, 12) Gustaw Paarmann,
- 13) August Rootis, 14) Ludwig Ois,
- 15) Ewald Laas, 16) Johannes Sepp,
- 17) Martin Pihlata, 18) Reinhold Keldremägi
- 19) Johannes Pihlata, 20) Karl Eismann,
- 21) Hans Pausk, 22) Johannes Reinberg,
- 23) Woldemar Ruusmann, 24) Ernst Kreisson,
- 25) Edgar Aloe, 26) Johannes Ruusmann,
- 27) Harald Kreisson, 28) Burhardt Raup,
- 29) Johannes Wellmann, 30) August Pihlata.

Sane kompaniisse:

- 1) Heinrich Beekmann.

Nehatu kompaniisse:

- 1) Endel Luu, 2) Ewald Sauemägi,
- 3) Heinrich Rilu, 4) Rudolf Kruuberg,
- 5) Leopold Kallas.

Suuru kompaniisse:

- 1) Andreas Seppik, 2) Arthur Kermann,
- 3) Theodor Rubart, 4) Paul Kristal,
- 5) Georg Söber.

Rawila kompaniisse:

- 1) Roland Wäli.

Kloostri kompaniisse:

- 1) Julius Lindmann, 2) Woldemar Sirel.

Harju-Risti kompaniisse:

- 1) Oskar Dellmann, 2) Johannes Põllus,
- 3) Konstantin Flitsmann, 4) Eduard Lohwer,
- 5) Herbert Mikkof, 6) Eduard Tromp,
- 7) Madis Tromp, 8) Aleksander Amisepp.

Nehatu naisjaoskonda:

- 1) Linda Wolrat, 2) Alma Paas,
- 3) Magda Kiiwit, 4) Alma Tammer.

Keila naisjaoskonda:

- 1) Anette Isot, 2) Linda Kasberg,
- 3) Herda Dampf, 4) Marta Loit
- 5) Berta Kallakas, 6) Elwine Mänd,
- 7) Ilse Brehm, 8) Magda Ruus, 9) Elisabeth Gutmann.

Kolga naisjaoskonda:

- 1) Berta Beekmann, ja 2) Meery Tamberg.

(R. Saar)

Rapten,
Harju malewa päälit.

Jaauari kuu õppuste kawa instruktore piirkondade järele.

Wanema instruktore piirkonnas:
Waida ütsit rühm — 9. ja 10. jaan.;
kogumine Waida meiereis.

Naiskodukaitse ala.

Märkmeid Naiskodukaitse Harju Ringkonna kogu koosolekult.

11. novembril s. a. peeti järjekorralist Naiskodukaitse Harju ringkonna kogu koosolekut.

Waatomata halwa ilmaistiku ja poriste teede peale olivad koosolekule ilmunud esitajad kolmeteistkümnest jaoskonnast. Peale selle mõtlesid koosolekust osa malewa päälit ja teised staabi esitajad.

Koosolekut juhatas esinaine pr. U r a t. Päewakorra tähtsamateks punktideks olivad: a) Tulewiku töötawad, b) Aruanded ja walimised.

Ditumalt peatati naisjaoskondade lähemate töö-tegewuskawade juures. Mitmete esitajate poolt kriipsutati alla sidea omawahelise ühenduse puudumist jaoskondade ning ringkonna juhatusel wahel. Ühemeelselt kiideti hääks malewa staabi poolt selle paxe kõrwaldamiseks wäljaantaw malewa häälkandja „Harjulane“.

Arutati neid mõimalusi ja alasid, kus naised mõiksid edukalt töötada. Esimeses järjekorras tuleb korraldada sanitaar kursusi jaoskondades, kus neid seni ei ole peetud. Kursuste asjus asuti seisukohale, et neist mõiwad osa wõtta ka mitte kaitseliidu liikmed, mis tarwilik on rahwale terwishoiu tähtsuse selgitamiseks.

Edasi tuleb korraldada muid kursusi, nagu: majapidamise, keedu, käsitöö jne. Majanduslike külje parandamiseks korraldada pidusid ja näitemüüke. Omawaheliste sidemete loomiseks ja koos töötamiseks, töö õhtuid.

Õfustati walmistada meeskaitseliitlastele püski puhastamise abinõude hoidmiseks wälised kotid, kui malewa staabi poolt wastawad proowid wäljaantakse.

Wan. instrktor Lind selgitas kodude asutamise tähtsust kaitseliidu üfuste juure. Selle all ei tule mõista nagu peats nais- ja meeskaitseliidu jaoskonnad ja kompaniid algama otsekohene omale suurte ajakohaste rahwamajade ehitamist. See jääb esialgu ilfagi tulewiku kawatfufeks. Praeguste mõimaluste juures mõikfime mõelda kodu loomisele wäitsemas ulatuses. Soetada kas wõi üks tuba talutares ehk mujal, kuhu oleks mõimalik nii nais- kui meeskaitseliitlastel kokku tulla.

Seal oleks wäike lugemislaud, seltskondlikud mängud jne. Samuti mõiks seal korraldada omawahelisi teedõhtuid. Oleks ka koht kuhu mehed mõikfid koguda peale wälisõppust ja klaafi sooja tee juures mõtteid wahetada. See ei oleks

seotud ülepääsemata raskustega, kuid tulu oleks wäga suur.

Kolga esinaine pr. S c h n e l l teatab, et neil on asutatud oma kodu. On üüritud kaks kaminis awarat ruumi, kus kordamõda on kõit kaitseliitlastel korrapidajateks. Rütte ja walgustuse eest hoolitsetakse ühifelt.

Õfustatakse lohtadel kõit mõimalused ära kasutada oma kodude soetamiseks.

Lähemalt arutatakse noorsoo kaswatus küsimust, mis on üks walusamaist meie tänapäewa elus. Kaitseliidu peastaabi propaganda päälit hr. N e g g o tutvustas nende kawatfustega, mis sel alal on kaitseliidu peastaabil. Kõitide esitajate poolt ollakse ühemeelsel arwamisel, et kaitseliidul peab olema õigus kaasa rääkida meie noorsoo kaswatuslikstes küsimustes.

Esinaine pr. U r a t rõhutab weel, et naiskodukaitse tähtsamaks ülesandeks jääb meie noorte rahwusline kaswatus. Kuid mitte üffi noorte waid ka wanade hulltas on naiskaitseliidu ülesandeks propageerida isamaalist ja rahwuslist waimu.

Malewa sekretär tutvustab koosolejaid kaitseliidu loterii korraldusega, panes naisesitajatele südame peale, et nad kõige jõuga kaasa aitaksid loositõhede müümifel.

Teiseks juhif sekretär weel tähelpanu majanduslikele asjaajamisele üfustes. Tuleb piinlikult korras hoida arwepidamine, et ei tuleks sellel alal mingifuguseid aruafamatust. Meie kätte usaldatud seltskondlike summadega tuleb äärmifelt ettewaatlikult ümberkäia.

II. punkt — aruanded.

Esinaine pr. U r a t annab ülewaate Restjuhatusel ja ringkonna juhatusel tegewusest, peatudes pikemalt esinaiSte informafiooni kursuse juures. Ringkonna juhatus on suwe kuudel wäga wähe tegewust awaldanud.

Esitajate aruannetest selgub, et kõitides jaoskondades on edu märgata. Sume jookful olid suuremaks tegewusalats pidude korraldamine. Samuti mõikfid naised osa kõigist suwilaagritest.

Mõningad andmed jaoskondadest:

Kolga: Liikmeid — 30; korraldatud kaks pidu, mis puhast tulu andfid kahelksateist tuhat senti. Mõikfid osa Ruusalu suwilaagrist. Oma laulukoor.

Rõnnu: Liikmeid — 31. Jaosk. alles õige noor; pidust ega kursusi korraldatud ei ole, kuid on lähemal ajal kawatfuf korraldada.

Jõelehtme: Liikmeid — 31. Pidusid 2; kursuseid 2. Kasfas raha 12.000 senti.

Harju: Liikmeid — 30. Praegu käimas sanitaar kursus. Pidusid üks; olemas spordi osaf.

Saue: Liikmeid — 12; pidusid 3. Kasfas raha 17.000 senti.

Rehtna: Liikmeid — 72. Kursusi korraldatud — keedu ja rahwatantsude. Käimas sanitar kursus. Pidusid korraldatud — 2; raha kasfas 10.000 senti.

Klooftri: Liikmeid — 24. Pidusid korraldatud — 5, neist üks Paldiskis. Kawatseb osa wõtta ehitawast rahwamaja ehitamifest.

Walimised.

Esinaine pr. U r a t, sekretär pr. A u s ja wanuse järele juhatusel wäljalangenud juhatusel liige pr. M e i n d o r f walitakse ühel hääl tagasi.

Rewifjoni komisjoni walitakse pr. S c h n e l l, pr. J ü r g e n s ja pr. S o l t s.

Juhatusel asjaajamise päewaks määratakse iga kuu esimene neljapäew.

Nii lähidalt koosoleku käigust. Sälgides koosolejate kõnelust ja meelesolu, mõib rahuldustundega alla kriipsutada tahet naiskodukaitset wiia tarwilifele kõrgusele. Ehki mõne esitaja poolt turdeti loiduse ja enese distfjliini puuduse üle, arwan, et meie sammume kindlasti edu sihis. EneSte wigu ja puudust tundma õppides mõime end kõige paremini parandada.

Selleks tahet ja jõudu!

U. R.

Kõigile naisjaoskondade Esinaistele.

Wab. Wal. poolt 23. XI. wastu mõdetud ja „Kiigi Teatajas“ Nr. 102 wäljakuulunud Erimeotariifi järele on naisjaosk. esinaised õigustatud raudteel sõitma kõigis klassis 50% hinnaalandusega.

Jaoskondade esinaisi, kes seda soodustust soowivad kasutada, palun oma liikmekaardid ühes kahe päewapildiga malewa staapi saata, kus neile wastaw märkus peale tehtakse.

(R. S a a r)
Kapten,
malewa päälit.

Kaitseliidu Peastaabi korraldused.

E. W.

Ringitri.

Kaitseliidu Ülem.

23. oktoobril 1928 a.

Nr. 2295.

Tallinn.

Kõitidele malewa päälitutele.

Arutades oma wiimastel koosolekutel riilife propaganda teostamiswiifide küsimust, jõudis lestjuhatus ühifele seis-

kohale, et ühels otstarbekohasemaks ja mõjuvamaks selgitustöö viisiks on praegusel ajal n. n. „kontsert-kõnekoosolekute“ korraldamine.

Kontsert-kõnekoosolekuid tuleks seepärast hakata korraldama igal pool, kus selleks leidub võimalus. Paremaks nende korraldamisel tuleb lugeda pühapäevaseid ennelõunaid, alates kella 11 või 12-st. Loomulikult võib korraldada neid ka pärast lõunat ja õhtuti ning ka muil nädalapäivil, kui see kohapääl näib olevat soodsam. Igal juhtumisel tuleks filmas pidada, et kõnekoosolekud ei langeks ühte teiste organisatsioonide kohaliste sündmustega; samuti vastavalt olukorrale tuleb ka kiriku aegasi filmas pidada.

Kontsert-kõnekoosolekute eeskawa peab olema võimalikult tuumakas. Muusikalised ettekanded vaheldagu kõnede ja kinopaladega. Tuumakuse saavutamiseks tuleb kõigiti püüda ettekandmisele avatleda kõige paremaid jõude kohapäält. Minult möödapääsematuil juhtumistel pöördagu peastaabi poole hääde jõudude kohale läkitamise palwega. Samuti olgu need kontsert-kõnekoosolekud hästi ettevalmistatud, kõik enne põhjalikult läbi mõeldud, vastavate teadaanded politseile ära antud, kõik korrapidamise peensused, istete jaotused jne. läbi kaalutud, et ära hoida igasuguseid arusaamatusi. Ei tohi ka unustada kontsert-kõnekoosoleku reklameerimist kõigil sündsail viisil, saates erilisi kutseid kohalikele ajakirjandusele.

Kuna ei ole soovitatav, et kontsert-kõnekoosolekud kestaksid üle kahe tunni, siis tuleb neid alustada täpselt teadaantud tunniajal ja eeskawasfe võtta mitte üle kahe pikema kõne. Ühest kõnest oleks aga siiski vähe ning, kui aeg kipub jääma kitsaks, võib esimene neist olla pisut lühem — rohkem avakõne laadiline. Kohalikele oludele ja nõuetele vastavalt võib ka tarbekorral võtta eeskawasfe kolm (kuid siis lihemat) kõne, kuid siis olgu nad võimalikult erinevatele teemidele, et eeskawa mitmekesisstada. Wanematelogu soovil tuleks kontsert-kõnekoosolekul käsitada ka gaasijõja ja gaasikaitse küsimusi, kui ka teisi teeme sõjaasjandusest populaarsel ettekandel, kuna puublit tunneb huvi nende vastu ja nad ka vastaval ettekandel võivad olla kasulikud rahvusliku tunde süvendamiseks. Üldse tuleks aga hoiduda ainult kaitseliitu või kaitsekiisimusi puudutavate teemide käsitamiseft ja ettekanded jeada palju laiemale alusele, kõneleba tarbekorral igasugustele majanduslikele, termishoidlikele, juuriidilistele, ajaloolistele, sotsiaalsetele jne. teemale, kuid igat küsimust tuleks itkagi käsitada teatud waatepunktist, et ta oma laudselt propageerivat mõju ei jätaks

Kaitseliidu loterii loosimine peetakse kindlasti 31. detsembril s. a.

Kodanikud!

Kellel ei ole veel loositähete, ostke veel täna. Mõnel üksikul päalikul ja asutuses on neid veel müügil. Pileteid müüakse kuni 28. detsembrini. Peale selle kusagil pileteid enam müügil ei ole.

Ärge laske käest libiseda võimalust uueks aastaks võita üks miljon senti.

awaldamata kuulajaskonnale. Ka tuleb kõnelemisel jääda piinlikult erapooletule ja ühel kõnekoosolekul võimalikult esineda lasta mitmesse poliitilisse erakonda kuuluvaid isikuid. Kõnede walikul ei tohiks unustada ka meie noori ja neile võimaldada osawõtt kõnekoosolekuid võimalikult rohkem armul, mispärast oleks soovitam ses mõttes aegsasti astuda ühendusse vastawate koolitegelastega.

Kui võimalik, korraldada isegi eri kõnekoosolekuid noortele.

Kulude kokkuvõiu mõttes tuleb püüda nii tegelasti kui ka ruume hankida võimalikult hinnata või wäheste tasu eest. Malewate ofustada jääb küsimuse lahendamise, kas sissepääs oleks wähemaksuline või hoopis hinnata. Iga tahes — kus wähegi võimalik — tuleks poolbada maksuta sissepääsu; milgi juhtumisel aga ei tohiks need kontsert-kõnekoosolekud kujuneda sissetulekute allikaks.

Kontsert-kõnekoosolekute korraldamisele tuleb rakendada ka naiskodukaitset, kes suurel määral siin võib kaasa aidata.

Kuna mainitud algatus on suure tähtsusega, loodan malewate poolt erilist ettewaatlikust sel alal.

Soimepandawaisft kontsert-kõnekoosolekuid palun päästaapi igakord informeerida.

(S. R o s t a)

Rindral-majoor.

(S. M a i d e)

Kolonel-leitnant,
peastaabi ülem.

Malewafondadel, kompaniidel ja naisjaoskondadel talitada kontsert-kõnekoosolekute korraldamisel awalbud juhtnõu-ride kohaselt, kusjuures isearanis rõhku panna nende ettevalmistuse ja tuuma peale, mis mitmekesine peab olema.

(R. S a a r)

Rapten,
Sarju malewa päält.

E. W.

Kaitseliidu Staabi
Ülem.

23. oktoobril 1928 a.

Nr. 2290.

Tallinn.

Ringkirjaline.

Rõikidele malewa päalikele.

Kuigi igasugune kaitseliidu pidude ja korjanduste arv wiimastel aegadel tuntawalt wähenenud, on siiski seltskonnas weel kuulda nurinat ja etteheiteid kaitseliidule selles suhtes. Suurimat meelepaha näib kodanikkude seas esile kutsuwat raha ja annetuste korjamise kord. Sarilikus nähtuseks on, et aasta kestel ühe ja sama kodaniku juure tullakse wahetpidamata mitme kaitseliidu üksuse poolt abiandmise palwega. Sarnane abihankimise wiis tüütab kodanikud ära ja tõrjub nad wiimati kaitseliidule waeulikku leeri, mis kaitseliidule kuidagi soovitam pole.

Kaaludes käesolewat küsimust, jõudis keskjuhatus oma koosolekul 10. okt. seisukohale, et soovitada igale malewale korraldada üks kord aastas oma piires (allüksuse — allüksuse piires) kaitseliidu toetusnädal, mille kestel kaitseliidu ja naiskodukaitse tegelased tööd endi wahel arajaotades pööraksid teatud kindla kawa järgi ithefordset laaskodanikkude poole. Sellega sünniks kodanikkude külitamine üks kord aastas ning samuti ainult ühe kaitseliidu üksuse poolt. Toetusnädalate korraldamise aeg jäägu iga malewa enda määrata.

(S. M a i d e)
Kolonel-leitnant.

(R. R a u d s e p p)
Sekretär.

Toetusnädalaid korraldada igal kompaniil ja üksitel rühmadel ainult üks kord aastas juhatusete poolt määratud ajal; allüksuste juhatusel wäljatõttada korjanduste läbiwiimise kord nii, et ühe ja sama kodaniku poole ei pööraks mitu toetuse korjajat.

(R. S a a r)

Rapten,
Sarju malewa päält.

E. W.
Kaitseleidu Ülem.
21. novembr. 1928 a.
Nr. 2511.
Tallinnas.

Ringkiri.

Rõõksidele malewa päälikutele.
(awaldada malewa Teatajates).

Wiimasel ajal on tihti näha nii linnas kui ka maal liikumas erariietes isikuid, kes kannawad wintpüüse ja suurelaktiibrilisi püüstoleid. Nähtawasti on need kaitseleidlased, kes õppustel ja harjutustel käiwad.

Sarnane olukord, kus sõjawäe relwa kannawad inimesed ilma et wälisste tunnuuste järgi (worm, käeside) wõiks kindlaks määrata nende kuuluvust kaitseleidu, kutsub esile raskuseid relwade kandmise loa kontrollimisel wastawate ametwõimude poolt. Et tulewikus otstarbekohaselt korraldada relwade kandmise loa kontrollimist ning selle juures ärahoida wõimalikke sefelidust, — palun tungiwalt, et iga relwakandja kaitseleidlane:

1. alati peaks kaasas liikmekaarti, mille põhjal wõib relwa luba kontrollida;
2. oleks alati wormis ehk kui see puudub siis
3. tingimata käesidemega.

(S. R o s t a)

Kindral-majoor.

(S. M a i d e)

Kolonel-leitnant,
peastaabi ülem.

Grafsammade arwepidamine.

Algus „Sarjulas“
Nr. 1.

Protokolli raamat. Koil tulud ja tulud juhatusel poolt kinnitada ja protokolli raamatusse sissekanda. Samuti kinnitab juhatus pidu tulude, tulude aruande.

Kwiitungite raamatud. Kwiitungi raamatuid olgu kats. Üks on kassaraamatu sissetuleku tõendawaks dokumendiks, teine pidude tulude dokumendiks. Neid wõib nimetada A. ja B. kwiitungi raamatud.

Ragu juba kassaraamatu pidamise kirjelduses tähendatud, tuleb kwiitungi wäljakirjutada ainult puhta ülejäägi peale. Näiteks oleks kw. konts järgmine: 24. weebr. Keila tulet. seltsimajas korraldatud pidu puhast ülejääk fr. 96.54 „5.“ märtsil 1928 a. Ülkiri. Kwiitungi raam. B. (pidude tulud) kirjutada aga kwiitungid wälja iga tulu peale: näiteks 24. weebr. korraldatud pidu piletiteft

I. pl. à 1.00 fr. 25 pil. — 25 00 fr.;
II. pl. à 75 f. 100 pil. — fr. 75.00.
Tantju piletid 200 ff. à 25 f. — fr. 25.00. Rõõks fr. 125.00. Samuti riiete hoiu, amori posti, einelaua jne.

Arwete kaust. Selleste kausta sisse õmmelda kassaraamatu sissekande järjekorras kõik tulu ja kulu dokumendid. Tulu dokumentideks on piduaruanded ühes juurekuuluwate arwetega, ehk mõnesugused muud tulu dokumendid — näiteks saatelehed wõi orderid annetuste üle jne. Kulu dokumentideks on kõik wäljamineku arwed. Kausta lehed ära nummerdada. Üksustes kus arweid suuremal hulgal läbi käib iga aasta arwete jaoks uus kaust wõtta. Kus aga arwete läbikäik wäike on seda waja teha ei ole, waid iga aasta arwete wahel walge leht aasta arwuga panna.

Kui neid juhtnõõre arwepidamise juures filmas peetakse, on arwepidamine korras.

Rahasummad, mida otsekohe jookswaks asjaajamiseks waja ei ole, paigutada kas kohaliku ühispanka ehk mõnda muusse kindlasse pank jookswale arwele. Mitte kunagi päälikul ega kassahoidjal suuremaid rahasumme oma käes hoida.

A. R.

Relwur päälikutest ja nende kohustest malewfondades ja kompaniides.

Senini on relwurpäälikute koosseis malewas ainult ofalifelt wälja kujunenud. Et wajadus end nende järele walusasti tunda annab, siis tuleb nende määramine malewfonnas ja kompaniides kohe läbi wiia.

Malewfonna ja kompaniide päälikutel on oma ülesannete kohaselt niwõrd palju kohustusi peal, et nad ei suuda rahuldada neid nõudeid, mida nõuab neilt kiiresti arenew laskeasjandus. Ei suuda aga nemad pakkuda, mida wiimane nõuab, siis on laskeasjandus uuesti kõngus. Et sellest pahest üle saada, on neile abiks relwurpäälitid, kes end ainult laskeasjandusele saawad pühendama.

Esimeseks mureks ja ülesandeks neil uutel päälikutel on relwade korbaseadmine oma üksuses, milleks tulewad kõik püügid ära proowida ja normaalselt jaoksma panna. Et siin teatud oskus ja huwi asja wastu nõuetaw, selletõttu saagu nad ka sellekohaselt määratud. Et neid teadmistes täiendada, selleks saawad neile Lihawõte pühade ümber Tallinnas korraldatud 1—2 päewalised kursused. Peale kursuste lõppu warus-

tatakse püüside proowimiseks tarwisminewate abindudega.

Et need päälitid oma kohustustest dieti aru saaks, selleks toon allpool ära nende üksikasjalised kohused.

Üldkohused.

Relwurpäälit on abiks üksuse päälitule ja tema õlgadel lasub üksuses wäljaantud relwade järele walwamine. Kontrollib et need jaoksid korras hoitud, et hooelannet korralikult teestataks ja wiib wäiksemad parandused relwade juures läbi. Wiib üksuses läbi tegeliku püüside proowimise ja kannab hoolt, et kõik püüsid jaoksiwad normaalselt jookswa pandud.

Et ta seda suudaks teha, selletõttu peab sarnasele kohale määratama isik tallel tõsine huwi lastmise wastu.

Peale selle kuuluwad relwur pääliku järelewalwe alla kõik lasteasjanduse alal olewad õppeabindud, lastemoon ja nende korrahoid ning hooelanne. Hoolitseb tarwisminewate abindude ja lastemoona õige aegse saamise, wäljaandmise ja korraliku äratasutamise eest.

Hoolitseb, et oleks korras lasterada ja siin millalgi lastmises takistusi ei tuleks.

Õhutat oma üksuses lastesporti ja annab malewlastele näpunäiteid lastekunsti alal.

Kui saawad üksustes omad kodud olema, hoolitseb selle eest, et seal jaoks oma nurgake awatud, kuhu oleksid koondatud kõik auhinnad ja lastewõistlustel saawutatud tagajärjed. Seab sisse eeskujuliku lastekooli oma kogemuste, ajakirjanduses ilmunud andmete ja kohapealsete olude kohaselt, nii et iga asjast huwitatud malewlane siin wõiks sisseastudes tarwilist rahuldust leida oma soowidele.

Malewfonna relwurpäälitu kohused.

1. Malewfonna relwurpäälit allub wahetult malewfonna päälitule ja on kompanii päälitu õigustega.

2. Semal alluwad oma erialal kõik malewfonna kompaniide relwurpäälitid.

3. Tema ülesandeks on:

— toimetada kõigi malewfonna kaitseleilaste käes, kui ka kompaniide tagawara kaitseleidu relwade ülewaatust;

— toimetada kompaniide lastemoona ja lasteasjanduse õppeabindude ülewaatust raamatute järele ja tegeliku seisülewaatuse teel;

— kõigist ülewaatusel ettetulnud puudustest ja wäärnõuetest relwade, lastemoona ja lasteasjanduse õppeabindude juures kannab ette malewfonna päälitule.

4. Rõõksmatute wõi parandust wajawate relwade kohta teeb korralduse nende ärasaatmiseks malewa staapi.

5. Relwade ja laskeasjanduse õppeabinõude juures ettetulnud rikkete põhjuste selgitamiseks toimetab ilma erilise käsuta juurduse ja esitab selle malewkonna päälitule.

6. Rewideerib kompaniide päälitule arwepidamist lastemoona alal.

7. Peab teadma malewkonna piirkonnas olevate lasteradade asukohti, seisukorda, julgeoleku ja laskewõimalust, nõuab kompanii päälitult lasteraja juures olevate puuduste kõrvaldamist.

8. Annab tarbekorral juhtnõure ja teeb korraldusi kompanii relwurpäälikutele oma erialal.

9. Peab kõigiti awaldama algatust ja leidlikust relwade, lasteradade, lastemoona ja laskeasjanduse õppeabinõude kordaseadmiseks, korrashoiuks täiendamiseks, konstrueerimiseks ja uute soetamiseks.

10. Ära kasutada kõik malewlaste kogemusi, et võimalust mööda toimetada relwade ülewaatust ja oma kohuste täitmist.

11. Et tösta laste tasapinda, korraldab kompaniide wahelisi laskewõistlusi, vähemalt kord aastas ja sarnase arwestusega et need saaks ära peetud enne malewa wõistlusi.

Kompanii relwurpääliku kohused.

1. Kompanii relwurpäälik allub wabestult kompanii päälitule ja on rühma päälitu õigustega.

2. Tema kohused on:

— peab teadma kompaniis olewaid relwu arwulistelt ja nende seisukorda:

— vähemalt kord aastas toimetab kompanii püsside, lastemoona ja laskeasjanduse õppeabinõude ülewaatust;

— kõigist ettetulnud rikketest, puudustest ja wäärnähtustest relwade wõi lastemoona juures wõi nende hoidmise alal kaitseilitlaste käes, kannab ette kompanii päälitule;

— parandust wajawad, wõi rikke läinud relwad seab kohapeal korda, kui see võimalik, wastasel korral esitab kompanii päälitule parandusele saatmiseks.

3. Püsside ülewaatusel kannab sisse märkused püsside hoolekande raamatusse.

4. Hoolitseb selle eest, et kompaniis oleks alati tarwilisi märklehti, kulumärke, lastemoona ja püssiõli, laskejuhatajatele ja malewlastele wäljaandmiseks. Nende nõudmise wajadusest kannab ette kompanii päälitule.

5. Peab wiibima kõigil kompanii kontroll laskekafetel, kus toimetab püsside ülewaatust enne lastmist ja juhatab malewlasti püsside puhastamises.

6. Nitab kompanii päälitule pidada arwepidamist lastemoona alal; lastemoona ja lasketagajärgede aruannete kokkuseadmiseks.

7. Hoolitseb selle eest, et padrunite kestad saaksid laskejuhatajate poolt ilma puudujäägita tagasi antud.

8. Walwab selle järele, et laskejuhatajad oleksid kokkühoidlikud märklehede, kilpide ja kulumärkide tarwitamiseks.

9. Hoolitseb selle eest, et kompanii laskejuhatajatel oleksid tarwilised märklehed, kulumärgid ja tarwiline arw kilpe.

10. Peab järelwalwet kompanii piirides olevate lasteradade üle, kõigiti püüdes omi wõimeid ära kasutada kompanii lasteradade korrashoidmiseks ja täiendamiseks.

11. Püüda kõigiti laskespordi edendamisele kaasa aidata ja malewlasti laskespordile õhutada.

12. Alwabad algatust relwade, lasteradade korraldamises ja täiendamises, laskeasjanduse õppeabinõude soetamises ja konstrueerimises.

13. Kõigis laskeasjanduse ala küsimustes, kompaniis püüda anda malewlastele juhatus ja näpunäiteid.

14. Hoolitseda selle eest, et igal malewlasel oleks korras püssi puhastuse abinõud, nende puudumisel neid kompanii päälitu kaudu nõuda.

15. Püüda võimalikult kõigist kogumistest osawõtta, et ära kasutada wõimalusi oma kohuste täitmiseks.

16. Korraldada omawahelisi laskewõistlusi omas kompaniis ja naaber üksuste ehk teiste osadega.

Laskejuhatajate töö ja kohused.

„Sarijulasest“ Nr. 1 on toodud kolm kaitseilitlastele tähtsat juhatus: püssi puhastamise reeglid, misjuguse püssiga wõib lasta laskeharjutust ja laskeharjutuste läbiwiimiseks.

Siin jätkame laskeasjanduse arenemiseks tarwilike näpunäidete andmist ja tutwuneme laskejuhatajate töö ja kohustega.

Warakult enne lastmist laskejuhatajal korda seada lasterada ja walmistada kilbid märklehede ülespanemiseks.

Lastmistele minnes tuleb kaasa wõtta järgmised wahendid:

— märklehed,

— padrunid,

— wile-signaalide andmiseks,

— lipud tulejoonele ja laskejoonele,

— rõhknõel märklehede kilbile kinnitamiseks,

— punane-sinine pliats, kleepi ning kleepimis-paberit kuuli aukude ära märkimiseks ja kinnikleepimiseks,

— tabamuste näitaja (osutis)-föör, mille üks külg on must ja teine walge, kinnitud umbes meetripikuse warre otja,

— lasteraamat (mis malewa staabi poolt wäljatõstatud,

— puhastusõli ja kaltsu,

— kontrollföör,

— sihtimise peegel,

— ortoskoop,

— märklaud ja naasliid tabamuste äratõendamiseks lasturile õpiste andmiseks.

Rohused lastmiste läbiwiimisel. Laskejuhataja tuleb nimetud abinõudega lasterajale ja seab lasteraja lastmiseks walmis. Selleks:

— weel kord järelwaadata kas on tagatud ülbine julgeolek wäljalastawata kuulide eest; wajaduse korral wälja panna julgeoleku walwepositiid;

— hoolitseb, et näitajatele oleks kindel warjend;

— wajaduse korral seab walmis asendid toelt lastmiseks;

— muretseb kohale kirjutaja laua;

— seab walmis allüksuse laske-ramatu;

— määrab kokkutulnud meestest:

a) näitajad ja ühe nendest wane-maks,

b) tulejoone juhataja,

c) kirjutaja,

d) eeltegewusharjut. grupi juhataja,

e) järeltegewusharjutuste grupi juhataja,

f) ühe kaitseilitlaste padrunite wäljaandjaks ja arwestajaks;

— jaotab ülejäänud meeskonna gruppidesse ja teeb korraldused töö algamiseks.

Tarbekorral wõtab laskejuhataja ükskõik misjuguse tegewusgrupi wõi koguni mitme grupi juhtimise kohused enese peale, mis wäiksemate lastjate arwu juures täiesti läbiwiidaw on.

Igal juhul on laskejuhataja kohused: 1) allakirjutada isikliku lasteraamatusse sissekantud harjutusele; 2) kontrollida isikliku lasteraamatu ja allüksuse lasteraamatute õiget pidamist; 3) kontrollida püsside hoolekannet ja puhastamist; 4) teha korraldusi näitajate wabestamiseks ja walwata selle läbiwiimist; 5) walwata, et tööeel- ja järelharjutuste gruppides dieti areneks ning lasturid tegetuseta aega ei kulutaks.

Rohused lastmiste lõpetamisel:

— hoolt kanda, et ükski lastur ei jätaks oma püssi weel lastarajal sisseõlitamast ja wõimaluse korral sealsamas ka ära puhastamast;

— padrunid arwestada ja wäljalastatud kestad wastu wõtta ning arwestada;

— kõik wahendid ära korjata ja hoiupaikadesse asetada;

— järgmiseks laskeharjutuseks wajalikud korraldused teha.

Üksikute alggruppide juhtide erikohused ja tegemused.

Tabamuste näitajate wanem:

- muretseb kohale tabamuste näitaja ja kuuliaugu märkimise wahendid;
- walwab üldise korra järel märkide joonel ja on selle eest wastutaw;
- walwab, et märklauad kindlalt ja otse saaks ülesseatud;
- lipp lastmiste ajal saaks üles tõstatetud ja lastmiste waheaegadel allalastud;
- walwab, et näitajad oleks kindlasti ära peitetud warjendis ja keegi enne warjendist wälja ei tule, kui on antud signaal „näidata“, wõi telefoni teel teatatud;
- jaotab meeskonna: kuuliaugu ofitsjaks, tabamuste näitajaks ja aukude kinnikleepijaks.

Näitajate tegevus sünnib järgmiselt: kuuliaugu ofitsja pistab leitud autudesse puu pulgakesed, näitajate wanem näitab tabamuste näitaja (ofutise) abil need lasterajale ja kleepija paneb augud peale selle kinni.

Tabamuste teatamist tulejoonele toimetatse märklaua ja ofutisõõri abil järgmiselt:

Sõõri keskkoht asetatakse kuuliaugu kohale ja hoitakse seal 3 sekundi paigal, siis tõmmatakse ofutis järsku wõttega sealt ära ja näidatakse tabatud ringi number. Ringide numbrite näitamine sünnib ofutise hoidmisega 3 sek. järgmiselt:

Ring 1 näitamisel ofutis hoida all wafakul nurgas,

- 2 — all keskel,
- 3 — all paremal nurgas,
- 4 — wafakul serwas keskel,
- 5 — paremal " "
- 6 — ülewal wafakul serwas,
- 7 — " keskel,
- 8 — " paremal nurgas,
- 9 — ofutise liigutamine märgi keskel 3 korda püstloodis. weelloodis.
- 10 — " " "

Arusaamatuste ärahoidmiseks näitajate wanem märgib tagajärjed ülesse ka paberile.

Tulejoone juhataja.

- märgib ära lasteasendite asukohad,
- märgib ära maastikul joone, millest ligemale ei wõi lasturitele astuda — vähemalt 5 sammu,
- kontrollib järjekorraliste lasturite püüfide lastewalmis oleku,
- muretseb padrunid lastjatele (tarbekorral),
- teatab lastjatele harjutustingimused,
- teeb korralduse tulejoonele asumiseks ja
- annab märkide joonele signaali lastmise algamisest,

- annab käskluse wõi leppemärgi lastmise algamisest,
- walwab lastmise õige käigu järel,
- walwab, et peale lastmise lõppu kõikidel püüfidel oleks lutud lahti,
- annab signaali „näidata!“
- walwab, et kirjutaja suudaks märkida tagajärjed isikliku lasteraamatusse ja allüksuse lasteraamatusse;
- nõuab parajaks ajaks tulejoonele uue wahetuse,
- walwab üldise korra, julgeoleku ja distsipliini järel lasterajal.

Kirjutaja ülesandeks on:

- läbilastud harjutuse isikliku lasteraamatusse sisjeldamise ja
- allüksuse (rühma, jao) lasteraamatu pidamine.

Juhised isikliku lasteraamatu pidamiseks leiduwad raamatus endas lehek. 17 ja allüksuse lasteraamatu pidamiseks selle lõpus.

R. L.

N. B. Cel- ja järeltegevusharjutuste gruppide juhatajale töö ja kohused toon meie häälekandjas edespidi.

Kirjeldusi malewa elust.

Kaitseliidu Ülem ja Läti külalised Raplas.

Kaitseliidu peastaabi õppeosakonna poolt oli Rapla al. 8.—9. detf. j. a. korraldatud päälikutele lendkool. Sellel ajal oli Läti aizargi (kaitseliidu) ülem Tallinnas meie kaitseliidu elu-oluga tutvunemise reisul.

8. detf. sõitsiwad Läti külalised koos meie Kaitseliidu ülema kindral R o s k a 'g a ja peastaabi ülema kolonel M a i d e 'g a Raplasse maa kaitseliidu elu-oluga tutvunema.

Kooswiibimisel wahetati elawalt mõtteid naaberriikide kaitseliidu juhtide ja lendkoolist osawõtjate päälikute wahel, kusjuures toonitati lähedases kontaktis töötamise wajuadust ja sõbralikkudest taastunneft ühelt ja teiselt poolt.

Pärast kooswiibimist käis Kaitseliidu ülem kindral R o s k a ühes Läti külalistega kaitseliidu peastaabi poolt korraldatud kino-kõne õhtul waatamas kohalikus tuletõrje seltsimajas, mis tungil rahwast täis oli kogunud. Kino-kõne õhtul esines kaitseliidu ülem kõnega, kus toonitas kaitseliidu tähtsust ja tema wajuadust meie oludes.

Kell 21.30 lahkusiwad kõrged külalised, jättes hea meeleolu päälikute keskel ja seltskonnas, andes teatud tõute kohalikele kaitseleiidu tööle.

R. S.

Küsimused ja wastamised.

„Sarjulase“ tähtsamaks ülesandeks on sibe loomine malewlaste ja malewa staabi wahel. Ühels sarnasels abinõuts on küsimuste ja wastuste paigutamine „Sarjulasse“.

On palju küsimusi mille kohta suurel hulgal malewlastel ei ole tarwilikke teadmisi. Ka kohalikud päälikud ei ole alati kõigi küsimustega kursis. Siin tuleb appi „Sarjulase“ toimetuse, awades „Sarjulasest“

küsimuse-wastamise nurga.

Malewlasted, saatte igasuguste kaitseliidu ellu puutuwate küsimuste kohta järelepärimised „Sarjulase“ toimetusele.

Wastused ilmuwad järgmises „Sarjulase“ numbris. On küsimus wäga kiire iseloomuga, saadetakse küsijale kirjalik isiklik wastus.

Siendus: (tähtis ainult Nabala kompaniile) „Sarjulasest“ Nr. 1 ilmunud detsembri kuu õppuste kawas on effitaw wiga: Nabala kompanii õppused 20. detsembril — peab olema 29. detf.

Wäljaandja: Sarju malewa staap.

Wastutaw toimetaja: R. Saar.

Kõige soodsamalt tellite era- ja vormiriided, eriti vormipalitud

rätsep Riisi

juurest.

Pelgulinnas, Olga t. 5,

kõnetr. 13-93.

Omnibussühendus Vene turult ja Raekojaplatsilt.